ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (έκτο τμήμα)

της 8ης Ιουλίου 1999 *

Στην υπόθεση C-200/92 P,

Imperial Chemical Industries plc (ICI), με έδρα το Millbank, Λονδίνο (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τους D. Vaughan, QC, και D. Anderson, barrister, ενεργούντες κατ' εντολήν των V. O. White και R. J. Coles, solicitors, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο L. Dupong, 14 A, rue des Bains,

αναιρεσείουσα

υποστηριζόμενη από την

DSM NV, με έδρα το Heerlen (Κάτω Χώρες), εκπροσωπούμενη από τον I. G. F. Cath, δικηγόρο Χάγης, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον δικηγόρο L. Dupong, 14 A, rue des Bains,

παρεμβαίνουσα στη διαδικασία αναιρέσεως,

που έχει ως αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως που ασκήθηκε κατά της αποφάσεως που εξέδωσε στις 10 Μαρτίου 1992 το Πρωτοδικείο των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (πρώτο τμήμα) στην υπόθεση T-13/89, ICI κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-1021), και με την οποία ζητείται η εξαφάνιση της αποφάσεως αυτής,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

όπου ο έτερος διάδικος είναι η

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον J. Currall, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, με αντίκλητο στο Λουξεμβούργο τον Carlos Gómez de la Cruz, μέλος της Νομικής Υπηρεσίας, Centre Wagner, Kirchberg,

καθής,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα),

συγκείμενο από τους P. J. G. Kapteyn, πρόεδρο τμήματος, G. Hirsch, G. F. Mancini (εισηγητή), J. L. Murray και H. Ragnemalm, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Γ. Κοσμάς

γραμματέας: H. von Holstein, βοηθός γραμματέας, και D. Louterman-Hubeau, κύρια υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έκθεση ακροατηρίου,

αφού άκουσε τις αγορεύσεις των διαδίκων κατά τη συνεδρίαση της 12ης Μαρτίου 1997,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 15ης Ιουλίου 1997,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

1 Με δικόγραφο το οποίο κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου στις 15 Μαΐου 1992, η Imperial Chemical Industries plc (στο εξής: ICI) άσκησε, δυνάμει του άρθρου 49 του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου της 10ης Μαρτίου 1992, Τ-13/89, ICI κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-1021, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση).

Πραγματικά περιστατικά και διαδικασία ενώπιον του Πρωτοδικείου

2 Τα πραγματικά περιστατικά που οδήγησαν στην παρούσα αίτηση αναιρέσεως, όπως αυτά προκύπτουν από την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, είναι τα ακόλουθα.

3 Διάφορες επιχειρήσεις που δρούσαν στο πλαίσιο της ευρωπαϊκής βιομηχανίας πετροχημικών προϊόντων άσκησαν ενώπιον του Πρωτοδικείου προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως 86/398/ΕΟΚ της Επιτροπής, της 23ης Απριλίου 1986, σχετικά με διαδικασία εφαρμογής του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΟΚ (IV/31.149 — Πολυπροπυλένιο) (ΕΕ L 230, σ. 1, στο εξής: απόφαση «πολυπροπυλένιο»).

4 Βάσει των διαπιστώσεων της Επιτροπής, τις οποίες επιβεβαίωσε επί του σημείου αυτού το Πρωτοδικείο, η αγορά πολυπροπυλενίου εφοδιαζόταν πριν από το 1977 από δέκα παραγωγούς, τέσσερις από τους οποίους [Montedison SpA (στο εξής: Monte), Hoechst AG, ICI και Shell International Chemical Company Ltd, στο εξής: τέσσερις μεγάλοι] αντιπροσώπευαν μαζί το 64 % της αγοράς. Μετά τη λήξη της ισχύος των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας της Monte, εμφανίστηκαν στην αγορά το 1977

νέοι παραγωγοί, πράγμα που οδήγησε σε ουσιώδη αύξηση της πραγματικής παραγωγικής ικανότητας χωρίς ωστόσο να προκαλέσει αντίστοιχη αύξηση της ζητήσεως. Αυτό είχε ως συνέπεια να χρησιμοποιείται το παραγωγικό δυναμικό σε ποσοστά κυμαινόμενα μεταξύ 60 % το 1977 και 90 % το 1983. Καθένας από τους παραγωγούς που ήσαν εγκατεστημένοι την περίοδο εκείνη εντός της Κοινότητας πωλούσε τα προϊόντα του εντός όλων ή σχεδόν όλων των κρατών μελών.

5 Η ICI συγκαταλεγόταν μεταξύ των παραγωγών που εφοδίαζαν την αγορά το 1977 και μεταξύ των τεσσάρων μεγάλων. Το μερίδιό της στη δυτικοευρωπαϊκή αγορά κυμαινόταν μεταξύ 10,6 και 11,4 % περίπου.

6 Ύστερα από ελέγχους που διενεργήθηκαν ταυτόχρονα σε διάφορες επιχειρήσεις του κλάδου, η Επιτροπή απηύθυνε σε διάφορους παραγωγούς πολυπροπυλενίου αιτήσεις παροχής πληροφοριών βάσει του άρθρου 11 του κανονισμού 17 του Συμβουλίου, της 6ης Φεβρουαρίου 1962, πρώτου κανονισμού εφαρμογής των άρθρων 85 και 86 της Συνθήκης (ΕΕ ειδ. έκδ. 08/001, σ. 25). Από τη σκέψη 6 της αναιρεσιβαλλόμενης αποφάσεως προκύπτει ότι, από τις πληροφορίες που έλαβε, η Επιτροπή κατέληξε ότι μεταξύ του 1977 και του 1983 οι εμπλεκόμενοι παραγωγοί καθόριζαν, κατά παράβαση του άρθρου 85 της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 81 ΕΚ), τακτικά στόχους τιμών στο πλαίσιο των λεγόμενων πρωτοβουλιών καθορισμού τιμών και είχαν οργανώσει ένα σύστημα ετήσιου ελέγχου των πωλήσεων, με σκοπό να κατανείμουν μεταξύ τους τη διαθέσιμη αγορά βάσει συμπεφωνημένων ποσοτήτων εκφραζομένων σε τόνους ή σε ποσοστά. Κατά συνέπεια, η Επιτροπή κίνησε τη διαδικασία του άρθρου 3, παράγραφος 1, του κανονισμού 17 και απηύθυνε έγγραφη ανακοίνωση των αιτιάσεων σε διάφορες επιχειρήσεις, μεταξύ των οποίων και στην ICI.

7 Μετά το πέρας της διαδικασίας, η Επιτροπή εξέδωσε την απόφαση «πολυπροπυλένιο», με την οποία διαπίστωσε ότι η ICI είχε παραβεί το άρθρο 85, παράγραφος 1, της Συνθήκης μετέχοντας με άλλες επιχειρήσεις, από τα μέσα του 1977 μέχρι τον

Νοέμβριο του 1983 τουλάχιστον, σε συμφωνία και σε εναρμονισμένη πρακτική που ανάγονταν στα μέσα του 1977, βάσει των οποίων οι παραγωγοί που προμήθευαν με πολυπροπυλένιο τις χώρες της κοινής αγοράς:

— είχαν επαφές μεταξύ τους και τακτικές συναντήσεις (από τις αρχές του 1981, δύο φορές τον μήνα) στο πλαίσιο σειράς μυστικών συναντήσεων που αποσκοπούσαν στη συζήτηση και στον καθορισμό της εμπορικής πολιτικής τους·

— καθόριζαν περιοδικά «τιμές-στόχους» (ή κατώτατες τιμές) για την πώληση του προϊόντος εντός κάθε κράτους μέλους της Κοινότητας·

— συμφώνησαν διάφορα μέτρα για τη διευκόλυνση της εφαρμογής των εν λόγω τιμών-στόχων, τα οποία περιελάμβαναν (κυρίως) περιοδικούς περιορισμούς στην παραγωγή, ανταλλαγή λεπτομερών πληροφοριών σχετικά με τις παραδόσεις, πραγματοποίηση τοπικών συναντήσεων και, από το τέλος του 1982, σύστημα «λογιστικής διαχείρισης» που αποσκοπούσε στην εφαρμογή των αυξήσεων τιμών σε κατ' ιδίαν πελάτες·

— προέβησαν σε ταυτόχρονες αυξήσεις τιμών εφαρμόζοντας τους εν λόγω στόχους·

— κατένειμαν την αγορά παραχωρώντας σε κάθε παραγωγό έναν ετήσιο στόχο πωλήσεων ή «ποσοστώσεις» (1979, 1980 και, τουλάχιστον, για ένα μέρος του 1983) ή, ελλείψει οριστικής απόφασης που να καλύπτει ολόκληρο το έτος, υποχρεώνοντας τους παραγωγούς να περιορίζουν τις μηνιαίες πωλήσεις τους με αναφορά σε προηγούμενη περίοδο (1981 και 1982) (άρθρο 1 της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο»).

8 Στη συνέχεια, η Επιτροπή διέταξε τις διάφορες εμπλεκόμενες επιχειρήσεις να παύσουν αμέσως τις ως άνω παραβάσεις και να απέχουν στο μέλλον από κάθε συμφωνία ή εναρμονισμένη πρακτική έχουσα το ίδιο ή παρόμοιο αντικείμενο ή αποτέλεσμα. Η Επιτροπή τις υποχρέωσε επίσης να παύσουν κάθε σύστημα ανταλλαγής πληροφοριών οι οποίες καλύπτονται συνήθως από το επαγγελματικό απόρρητο και να ενεργήσουν έτσι ώστε κάθε σύστημα ανταλλαγής γενικών πληροφοριών (όπως το σύστημα Fides) να λειτουργεί κατά τρόπον ώστε να αποκλείεται κάθε πληροφορία από την οποία μπορεί να διαπιστωθεί η συμπεριφορά μεμονωμένων παραγωγών (άρθρο 2 της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο»).

9 Στην ICI επιβλήθηκε πρόστιμο ύψους 10 000 000 ECU, ήτοι 6 447 970 λιρών στερλινών (UK£) (άρθρο 3 της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο»).

10 Στις 6 Αυγούστου 1986, η ICI άσκησε προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως αυτής ενώπιον του Δικαστηρίου, το οποίο, με διάταξη της 15ης Νοεμβρίου 1989, παρέπεμψε την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου, κατ' εφαρμογήν της αποφάσεως 88/591/ΕΚΑΧ, ΕΟΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1988, περί ιδρύσεως Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 319, σ. 1).

11 Η ICI ζήτησε από το Πρωτοδικείο να ακυρώσει την απόφαση «πολυπροπυλένιο» κατά το μέτρο που την αφορά και να ακυρώσει ή να μειώσει το πρόστιμο που της επιβλήθηκε. Η ICI ζήτησε επίσης, καθ' ην περίπτωση η ICI ήθελε υποχρεωθεί να καταβάλει το πρόστιμο χωρίς να τύχει αναστολής πληρωμής, να υποχρεωθεί η Επιτροπή να της αποδώσει το ποσό του καταβληθέντος προστίμου ή την προσήκουσα αναλογία αυτού, εντόκως προς επιτόκιο κατά 1 % υψηλότερο του καθοριζομένου από την τράπεζα που ορίζεται στο άρθρο 4 της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο», όπου όφειλε να καταβάλει το πρόστιμο. Η ICI, τέλος, ζήτησε να καταδικαστεί η Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

12 Η Επιτροπή ζήτησε την απόρριψη της προσφυγής και την καταδίκη της προσφεύγουσας στα δικαστικά έξοδα.

13 Με έγγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 4 Μαρτίου 1992, η ICI ζήτησε από το Πρωτοδικείο να επαναλάβει την προφορική διαδικασία και να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων, λόγω των δηλώσεων στις οποίες προέβη η Επιτροπή κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου επ' ακροατηρίου συζήτηση που διεξήχθη στην υπόθεση T-79/89, T-84/89 έως T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 και T-104/89, BASF κ.λπ. κατά Επιτροπής (απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 1992, Συλλογή 1992, σ. II-315, στο εξής: απόφαση PVC του Πρωτοδικείου), και κατά τη συνέντευξη Τύπου, την οποία έδωσε η Επιτροπή στις 28 Φεβρουαρίου 1992, μετά τη δημοσίευση της αποφάσεως στην υπόθεση αυτή.

Η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

14 Το Πρωτοδικείο, αποφαινόμενο επί του αιτήματος επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας, που μνημονεύεται στη σκέψη 399, αφού άκουσε εκ νέου τον γενικό εισαγγελέα, έκρινε, στη σκέψη 400, ότι δεν συνέτρεχε λόγος να διατάξει, σύμφωνα με το άρθρο 62 του Κανονισμού Διαδικασίας του, την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, ούτε να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων την οποία ζήτησε η ICI.

15 Στη σκέψη 401 της αποφάσεώς του το Πρωτοδικείο δέχθηκε τα ακόλουθα:

«Πρέπει να επισημανθεί ότι η απόφαση που εκδόθηκε στις προαναφερθείσες υποθέσεις (απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 1992 στις υποθέσεις T-79/89, T-84/89 à T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 και T-104/89, BASF κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-315) δεν δικαιολογεί αφ' εαυτής την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας στην παρούσα υπόθεση. Συγκεκριμένα, το Πρωτοδικείο διαπιστώνει ότι μια πράξη κοινοποιηθείσα και δημοσιευθείσα πρέπει να τεκμαίρεται έγκυρη. Επομένως, όποιος επικαλείται την έλλειψη τυπικού κύρους ή το ανυπόστατον μιας πράξεως, αυτός φέρει και το βάρος να προβάλει στο Πρωτοδικείο τους λόγους για τους οποίους θα έπρεπε αυτό να αντιπαρέλθει τη φαινομενική εγκυρότητα της πράξεως η οποία κοινοποιήθηκε και δημοσιεύθηκε νομοτύπως. Εν προκειμένω, οι προσφεύγουσες στην παρούσα υπόθεση δεν προέβαλαν καμμία ένδειξη πιθανολογούσα ότι η κοινοποιηθείσα και δημοσιευθείσα πράξη δεν είχε εγκριθεί ή εκδοθεί από τα μέλη της Επιτροπής δρώντα ως συλλογικό όργανο. Ειδικότερα, αντιθέτως προς τις υποθέσεις PVC (προαναφερθείσα απόφαση της 27ης Φεβρουαρίου 1992 στις υποθέσεις T-79/89, T-84/89 έως T-86/89, T-89/89, T-91/89, T-92/89, T-94/89, T-96/89, T-98/89, T-102/89 και T-104/89, σκέψεις 32 επ.), οι προσφεύγουσες, εν προκειμένω, δεν προέβαλαν καμμία ένδειξη περί παραβιάσεως της αρχής ότι μια πράξη, άπαξ εκδοθείσα, δεν θίγεται, διότι, όπως ισχυρίστη-

καν, το κείμενο της Αποφάσεως τροποποιήθηκε, μετά τη συνεδρίαση του σώματος των Επιτρόπων κατά την οποία αυτό είχε εγκριθεί.»

16 Το Πρωτοδικείο μείωσε το ύψος του προστίμου που είχε επιβληθεί στην προσφεύγουσα με το άρθρο 3 της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» σε 9 000 000 ECU, ήτοι 5 803 173 UK£. Κατά τα λοιπά, απέρριψε την προσφυγή και καταδίκασε την ICI στα δικαστικά έξοδα.

Η αίτηση αναιρέσεως

17 Με την αίτηση αναιρέσεως η ICI ζητεί από το Δικαστήριο:

— να εξαφανίσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση,

— να αποφανθεί οριστικώς στο πλαίσιο της αναιρέσεως, ακυρώνοντας την απόφαση «πολυπροπυλένιο» και καταδικάζοντας την Επιτροπή στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η ICI τόσο κατά την ενώπιον του Δικαστηρίου όσο και κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία·

— επικουρικώς, να παραπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου ως προς το ζήτημα της ακυρώσεως της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» και να καταδικάσει την Επιτροπή στα έξοδα στα οποία υποβλήθηκε η ICI ως προς το ζήτημα αυτό της υποθέσεως.

18 Με διάταξη του Δικαστηρίου της 30ής Σεπτεμβρίου 1992, επετράπη στην εταιρία DSM NV (στο εξής: DSM) να παρέμβει υπέρ της ICI. Η DSM ζητεί από το Δικαστήριο:

— να εξαφανίσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·

— να κηρύξει ανυπόστατη ή να ακυρώσει την απόφαση «πολυπροπυλένιο»·

— να κηρύξει ανυπόστατη ή να ακυρώσει την απόφαση «πολυπροπυλένιο» όσον αφορά όλους τους αποδέκτες της ή, άλλως, όσον αφορά την DSM, ανεξάρτητα από το αν οι αποδέκτες της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» αμφισβήτησαν δικαστικώς την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση ή αν απορρίφθηκε η αίτησή τους αναιρέσεως·

— επικουρικά, να παραπέμψει την υπόθεση ενώπιον του Πρωτοδικείου για να αποφανθεί αυτό αν η απόφαση «πολυπροπυλένιο» είναι ανυπόστατη ή αν πρέπει να ακυρωθεί·

— εν πάση περιπτώσει, να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα, όσον αφορά τόσο την ενώπιον του Δικαστηρίου όσο και την ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία, περιλαμβανομένων των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η DSM λόγω της παρεμβάσεώς της.

19 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:

— να κηρύξει την αίτηση αναιρέσεως απαράδεκτη, καθόσον αφορά το συμπέρασμα του Πρωτοδικείου ότι η ICI δεν είχε προσκομίσει καμμία απόδειξη των

τροποποιήσεων που επήλθαν στην απόφαση «πολυπροπυλένιο» μετά την έκδοσή της, και ως αβάσιμη κατά τα λοιπά·

— επικουρικά, να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως στο σύνολό της ως αβάσιμη·

— εν πάση περιπτώσει, να καταδικάσει την ICI στα δικαστικά έξοδα·

— να απορρίψει την παρέμβαση στο σύνολό της ως απαράδεκτη·

— επικουρικά, να απορρίψει ως απαράδεκτα τα αιτήματα της παρεμβάσεως με τα οποία ζητείται από το Δικαστήριο να κηρύξει ανυπόστατη ή να ακυρώσει την απόφαση «πολυπροπυλένιο» όσον αφορά όλους τους αποδέκτες της ή τουλάχιστον έναντι της DSM, ανεξάρτητα από το αν οι αποδέκτες της ως άνω αποφάσεως της Επιτροπής άσκησαν ή όχι αναίρεση κατά της αποφάσεως του Πρωτοδικείου που τους αφορούσε ή αν η αίτησή τους αναιρέσεως απορρίφθηκε, και να απορρίψει τα λοιπά αιτήματα της παρεμβάσεως ως αβάσιμα·

— εν πάση περιπτώσει, να καταδικάσει την DSM στα έξοδα της παρεμβάσεώς της.

20 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως η ICI επικαλείται λόγους που στηρίζονται σε διαδικαστικές παρατυπίες και σε παράβαση του κοινοτικού δικαίου, που αφορούν την άρνηση του Πρωτοδικείου να επαναλάβει την προφορική διαδικασία και να διατάξει αποδείξεις προς εξακρίβωση ενδεχομένων ελαττωμάτων της διαδικασίας εκδόσεως της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» δυναμένων να επισύρουν το ανυπόστατο της αποφάσεως αυτής ή την ακύρωσή της.

21 Αιτήσει της Επιτροπής και παρά την εναντίωση της ICI η διαδικασία ανεστάλη, με απόφαση του Προέδρου του Δικαστηρίου της 28ης Ιουλίου 1992, μέχρι τις 15 Σεπτεμβρίου 1994 προς εξέταση των συνεπειών της αποφάσεως της 15ης Ιουνίου 1994, C-137/92 P, Επιτροπή κατά BASF κ.λπ. (Συλλογή 1994, σ. I-2555, στο εξής: απόφαση PVC του Δικαστηρίου), που εκδόθηκε κατόπιν ασκήσεως αναιρέσεως κατά της αποφάσεως PVC του Πρωτοδικείου.

Επί του παραδεκτού της παρεμβάσεως

22 Η Επιτροπή θεωρεί ότι η αίτηση παρεμβάσεως της DSM πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτη. Η DSM εξέθεσε ότι, ως παρεμβαίνουσα, είχε συμφέρον να εξαφανισθεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση όσον αφορά τη ICI. Κατά την Επιτροπή, η εξαφάνιση δεν μπορεί να ωφελεί όλους τους αποδέκτες μιας αποφάσεως αλλά μόνον όσους άσκησαν αναίρεση. Πρόκειται ακριβώς για μια από τις διαφορές μεταξύ της ακυρώσεως μιας πράξεως και του ανυποστάτου της. Η μη αποδοχή της εν λόγω διακρίσεως σημαίνει ότι έτσι παύουν να έχουν δεσμευτική ισχύ οι προθεσμίες εντός των οποίων πρέπει να ασκούνται οι προσφυγές ακυρώσεως. Επομένως, η DSM δεν μπορεί να επικαλεσθεί ενδεχόμενη εξαφάνιση της πρωτόδικης αποφάσεως, καθόσον παρέλειψε να αμφισβητήσει ενώπιον του Δικαστηρίου την απόφαση του Πρωτοδικείου της 17ης Δεκεμβρίου 1991, T-8/89, DSM κατά Επιτροπής (Συλλογή 1991, σ. II-1833), η οποία την αφορούσε. Έτσι, με την παρέμβασή της η DSM επιχειρεί απλώς και μόνον να αποφύγει τις συνέπειες μιας αποκλειστικής προθεσμίας.

23 Η προαναφερθείσα διάταξη της 30ής Σεπτεμβρίου 1992, η οποία επέτρεψε την παρέμβαση της DSM, εκδόθηκε σε περίοδο κατά την οποία το Δικαστήριο δεν είχε ακόμα αποφανθεί επί του ζητήματος της ακυρώσεως ή του ανυποστάτου με την απόφασή του PVC. Κατά την Επιτροπή, μετά την εν λόγω απόφαση του Δικαστηρίου, τα προβαλλόμενα ελαττώματα, αν υποτεθεί ότι όντως υφίστανται, θα μπορούσαν μόνο να οδηγήσουν σε ακύρωση της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» και όχι σε διαπίστωση του ανυποστάτου της. Υπό τις συνθήκες αυτές, η DSM έπαυσε να έχει έννομο συμφέρον προς άσκηση παρεμβάσεως.

24 Εξάλλου, η Επιτροπή αμφισβητεί ειδικότερα το παραδεκτό του αιτήματος της DSM, να περιλάβει η απόφαση του Δικαστηρίου διατάξεις κηρύσσουσες ανυπόστατη ή

ακυρώνουσες την απόφαση «πολυπροπυλένιο» για όλους τους αποδέκτες της ή τουλάχιστον για την DSM, ανεξάρτητα από το αν οι αποδέκτες αυτοί άσκησαν ανάιρεση κατά της πρωτόδικης αποφάσεως ή αν η σχετική αίτησή τους απορρίφθηκε. Το αίτημα αυτό είναι απαράδεκτο, καθόσον η DSM επιδιώκει να εισαγάγει στη διαφορά ένα ζήτημα που αφορά μόνον την ίδια, ενώ η παρεμβαίνουσα αποδέχεται υποχρεωτικά τη δίκη στο στάδιο στο οποίο ευρίσκεται. Δυνάμει του άρθρου 37, τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, ο παρεμβαίνων διάδικος μπορεί μόνο να υποστηρίξει τα αιτήματα ενός των διαδίκων, χωρίς να υποβάλει δικά του. Το σημείο αυτό των αιτημάτων της DSM επιβεβαιώνει ότι η εταιρία αυτή επιδιώκει να χρησιμοποιήσει την παρέμβαση προς καταστρατήγηση της εκπνοής της προθεσμίας ασκήσεως αναιρέσεως κατά της προαναφερθείσας αποφάσεως DSM κατά Επιτροπής, η οποία την αφορά.

25 Όσον αφορά την ένσταση απαραδέκτου που προβάλλεται κατά της παρεμβάσεως στο σύνολό της, επισημαίνεται, κατ' αρχάς, ότι η διάταξη της 30ής Σεπτεμβρίου 1992, με την οποία το Δικαστήριο επέτρεψε στην DSM να παρέμβει υπέρ της ICI, δεν εμποδίζει τη νέα εξέταση του παραδεκτού της παρεμβάσεως (βλ., επ' αυτού, την απόφαση της 29ης Οκτωβρίου 1980, 138/79, Roquette Frères κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1980/III, σ. 313).

26 Στο πλαίσιο αυτό, πρέπει να υπομνησθεί ότι, σύμφωνα με το άρθρο 37, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, σε διαφορά που υποβάλλεται στο Δικαστήριο έχει δικαίωμα να παρέμβει κάθε πρόσωπο που έχει συμφέρον στην επίλυση της διαφοράς αυτής. Δυνάμει του τετάρτου εδαφίου της ως άνω διατάξεως, το δικόγραφο της παρεμβάσεως δεν μπορεί να έχει άλλο αντικείμενο από την υποστήριξη των αιτημάτων ενός των διαδίκων.

27 Όμως, τα αναπτυσσόμενα στην αίτηση αναιρέσεως αιτήματα της ICI αφορούν, ιδίως, την εξαφάνιση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, με την αιτιολογία ότι το Πρωτοδικείο παρέλειψε να διαπιστώσει το ανυπόστατο της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο». Από τη σκέψη 49 της αποφάσεως PVC του Δικαστηρίου προκύπτει ότι, κατ' εξαίρεση από το τεκμήριο νομιμότητας που ισχύει για τις πράξεις των κοινοτικών οργάνων, οι πράξεις που πάσχουν ελάττωμα του οποίου η σοβαρότητα είναι τόσο πρόδηλη, ώστε να μη μπορεί να είναι ανεκτή από την κοινοτική έννομη τάξη, πρέπει να θεωρούνται ότι δεν παρήγαγαν κανένα έννομο αποτέλεσμα, έστω και προσωρινό, δηλαδή να θεωρούνται νομικώς ανύπαρκτες.

28 Σε αντίθεση με όσα υποστήριξε η Επιτροπή, το συμφέρον της DSM δεν εξέλιπε ύστερα από την απόφαση με την οποία το Δικαστήριο αναίρεσε την απόφαση PVC του Πρωτοδικείου και έκρινε ότι τα ελαττώματα τα οποία αυτό διαπίστωσε δεν ήταν ικανά να επιφέρουν το ανυπόστατο της αποφάσεως της Επιτροπής η οποία εβάλλετο στις υποθέσεις PVC. Πράγματι, η απόφαση PVC δεν αφορούσε το ανυπόστατο της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» και, επομένως, δεν εξαφάνισε το συμφέρον της DSM να επιτύχει τη διαπίστωση του ανυποστάτου αυτού.

29 Είναι ασφαλώς αληθές ότι, με τις παρατηρήσεις της επί του υπομνήματος παρεμβάσεως της DSM, η ICI παραιτήθηκε μέρους των ισχυρισμών της, για να λάβει υπόψη την απόφαση PVC του Δικαστηρίου επί του ζητήματος του ανυποστάτου.

30 Κατά το μέτρο, όμως, που η ICI εξακολουθεί να ζητεί την ακύρωση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, διατεινόμενη ότι η απόφαση «πολυπροπυλένιο» εκδόθηκε αντικανονικά και ότι το Πρωτοδικείο όφειλε να προβεί στους αναγκαίους ελέγχους για ν' αποδείξει αυτά τα ελαττώματα, καλώς η DSM υποστηρίζει τα αιτήματα αυτά στο πλαίσιο της παρεμβάσεώς της, με την αιτιολογία ότι τα ίδια αυτά ελαττώματα έπρεπε να οδηγήσουν το Πρωτοδικείο να διαπιστώσει το ανυπόστατο της αποφάσεως αυτής.

31 Πράγματι, κατά πάγια νομολογία (βλ. ιδίως απόφαση της 19ης Νοεμβρίου 1998, C-150/94, Ηνωμένο Βασίλειο κατά Συμβουλίου, Συλλογή 1998, σ. I-7235, σκέψη 36), το άρθρο 37, τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου δεν εμποδίζει τον παρεμβαίνοντα να προβάλλει επιχειρήματα διαφορετικά από τα επιχειρήματα του διαδίκου τον οποίο υποστηρίζει, αρκεί να σκοπεί στην υποστήριξη των αιτημάτων του διαδίκου αυτού.

32 Εν προκειμένω, η αναπτυχθείσα από την DSM επιχειρηματολογία σχετικά με το ανυπόστατο της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» σκοπεί ιδίως ν' αποδείξει ότι το Πρωτοδικείο, απορρίπτοντας το υποβληθέν από την ICI αίτημα της επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας και διεξαγωγής αποδείξεων, παρέλειψε να εξετάσει αν η εν λόγω απόφαση ήταν ανυπόστατη και, επομένως, παρέβη το κοινοτικό δίκαιο. Συνεπώς, καίτοι περιέχει επιχειρήματα διαφορετικά από τα της ICI, αναφέρεται στους λόγους αναιρέσεως τους οποίους προέβαλε η τελευταία και σκοπεί στη στήριξη του αιτήματός της περί εξαφανίσεως της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, οπότε πρέπει να εξετασθεί.

33 Όσον αφορά την ένσταση που προέβαλε η Επιτροπή κατά του αιτήματος της DSM να κηρύξει το Δικαστήριο ανυπόστατη την απόφαση «πολυπροπυλένιο» ή να την ακυρώσει για όλους τους αποδέκτες της ή, τουλάχιστον, για την DSM, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι το αίτημα αυτό αφορά ειδικά την DSM και δεν συμπίπτει με τα αιτήματα της ICI. Επομένως, δεν πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 37, τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, οπότε πρέπει να κηρυχθεί απαράδεκτο.

Επί των προβαλλομένων λόγων αναιρέσεως: διαδικαστικές πλημμέλειες και παράβαση του κοινοτικού δικαίου

34 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως η ICI ισχυρίζεται, αναφερόμενη στις σκέψεις 399 έως 401 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι — καθόσον με αυτήν, αφενός μεν κρίθηκε ότι η απόφαση «πολυπροπυλένιο» δεν έπρεπε να ακυρωθεί, αφετέρου δε απορρίφθηκε το αίτημα επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας και διατάξεως αποδείξεων και των απαραιτήτων μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας — το Πρωτοδικείο παρέβη το κοινοτικό δίκαιο και υπέπεσε σε διαδικαστική πλημμέλεια θίγουσα τα συμφέροντά της, κατά την έννοια του άρθρου 51, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου.

35 Η ICI υποστηρίζει ότι ουδέποτε ισχυρίστηκε ότι η απόφαση PVC του Δικαστηρίου δικαιολογούσε «αφ' εαυτής» την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου. Διευκρινίζει ότι η επανάληψη αυτή ήταν δικαιολογημένη κατόπιν της ρητής ομολογίας της Επιτροπής κατά την ενώπιον του Πρωτοδικείου επ' ακροατηρίου συζήτηση PVC και άλλων δηλώσεων τις οποίες ο Τύπος απέδωσε στην Επιτροπή, κατά τις οποίες όλες οι πρόσφατες αποφάσεις της είχαν εκδοθεί κατά τον ίδιο τρόπο με τις υποθέσεις PVC, κατά παράβαση του άρθρου 12 του εσωτερικού κανονισμού της Επιτροπής. Η εκ μέρους του Πρωτοδικείου απόρριψη της αιτήσεως αναθεωρήσεως την οποία υπέβαλε η BASF (διάταξη της 26ης Μαρτίου 1992, T-4/89 Rév., BASF κατά Επιτροπής, Συλλογή 1992, σ. II-1591) εξηγείται άλλωστε από το γεγονός ότι αυτή ήταν ενήμερη των κρισίμων πραγματικών στοιχείων πριν ακόμη παρέλθει η προθεσμία την οποία διέθετε για ν' ασκήσει αναίρεση ενώπιον του Δικαστηρίου κατά της σχετικής αποφάσεως.

36 Η ICI αποκρούει το επιχείρημα του Πρωτοδικείου ότι η επίφαση νομιμότητας μιας κοινοποιηθείσας και δημοσιευθείσας πράξεως μπορεί να εξετασθεί μόνον αφότου ο προσφεύγων προσκομίσει σχετικούς λόγους. Κατ' αυτήν, ειδικότερα, τα έγγραφα που ήσαν αναγκαία προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της σχετικά με τον τύπο της εκδόσεως της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» δεν ετέθησαν στη διάθεσή της. Είναι, επομένως, αντίθετο προς τις αρχές της επιείκειας, αλλά και της ίσης μεταχειρίσεως και της ασφάλειας δικαίου, το να εμποδίζεται η αμφισβήτηση του κύρους αποφάσεως για τον λόγο ότι οι θιγέντες απ' αυτήν δεν διέθεταν τις απαιτούμενες πληροφορίες για να την αμφισβητήσουν εγκαίρως.

37 Η ICI επισημαίνει ότι, κατά το μέτρο που υπεχρεούτο όντως να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία επαρκή προς θεμελίωση της διαπραχθείσας από την Επιτροπή παραβάσεως, εξεπλήρωσε και με το παραπάνω την υποχρέωση αυτή. Συναφώς, θα έπρεπε να αρκεί η ρητή δήλωση της Επιτροπής ότι δεν ετηρήθησαν οι προβλεπόμενες διαδικασίες. Εν όψει αυτής της ομολογίας, το Πρωτοδικείο δεν έπρεπε να απορρίψει την αίτηση επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας την οποία είχε υποβάλει. Το ότι η Επιτροπή, στις υποθέσεις PVC, προσπάθησε να υπεραμυνθεί της πρακτικής της συνιστά βάσιμο λόγο υπονοίας του ότι κατά τον ίδιο τρόπο είχε συμπεριφερθεί και κατά την προγενέστερη κατάρτιση της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο».

38 Η ICI παραδέχεται ότι δεν είχε τη δυνατότητα να εμφανίσει στοιχεία αποκαλύπτοντα ότι η Επιτροπή είχε επιφέρει τροποποιήσεις στο κείμενο της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» μετά την έκδοσή του. Διευκρινίζει όμως ότι το κείμενο της αποφάσεως που της διαβιβάστηκε δεν προέδιδε ότι θα μπορούσε να είχε τροποποιηθεί μεταγενεστέρως και ότι η έλλειψη αποδεικτικών στοιχείων εξηγείται από τη στάση της Επιτροπής και του Πρωτοδικείου, η οποία δεν έδωσε στην προσφεύγουσα τη δυνατότητα να προβεί στις επιβαλλόμενες συγκρίσεις. Εν πάση περιπτώσει, η έλλειψη στοιχείων προδιδόντων τροποποιήσεις στην απόφαση «πολυπροπυλένιο» δεν μπορούσε να χρησιμεύσει για ν' αποκρουστεί η αίτηση επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας ενώπιον του Πρωτοδικείου, ενώ η ίδια η Επιτροπή παραδέχτηκε τη σοβαρότερη παράβαση, ήτοι την έλλειψη κοινοποιήσεως.

39 Τέλος, κατά την ICI, το Πρωτοδικείο παρέβη το κοινοτικό δίκαιο και δεν ετήρησε τους δικούς του δικονομικούς κανόνες, καθ' όσον εσφαλμένα έκρινε έγκυρη την απόφαση «πολυπροπυλένιο», παρά την ύπαρξη αποδείξεων που έπειθαν περί του

αντιθέτου· παρέβη έτσι την υποχρέωσή της να ακυρώσει την εν λόγω απόφαση· εσφαλμένα επίσης αρνήθηκε να αναστείλει την έκδοση οριστικής αποφάσεως, να επαναλάβει την προφορική διαδικασία και να διατάξει τα αναγκαία μέτρα οργανώσεως και διεξαγωγής αποδείξεων· παρεγνώρισε έτσι την έννομη υποχρέωσή του να εγείρει αυθορμήτως τα ζητήματα που εθίγοντο στην από 4 Μαρτίου 1992 αίτηση της ICI· τέλος, έβη πέραν του μέτρου κατά το οποίο ένας προσφεύγων εβαρύνετο με την προσκόμιση αποδεικτικών στοιχείων για να κριθεί ένα ζήτημα το οποίο έχει εγείρει ενώπιον του Πρωτοδικείου, εν όψει των πλέον πειστικών αποδεικτικών στοιχείων τα οποία διέθετε.

40 Η DSM εκθέτει ότι υπήρξαν νέες εξελίξεις σε άλλες εκκρεμείς ενώπιον του Πρωτοδικείου υποθέσεις. Τα σχετικά στοιχεία επιβεβαιώνουν ότι εναπόκειται στην Επιτροπή να αποδείξει ότι ακολούθησε τους ουσιώδεις διαδικαστικούς κανόνες τους οποίους η ίδια καθόρισε και ότι, προς διευκρίνιση ενός τέτοιου ζητήματος, το Πρωτοδικείο οφείλει να διατάσσει αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος διαδίκου αποδείξεις προς εξακρίβωση των κρίσιμων αποδεικτικών στοιχείων. Στις λεγόμενες υποθέσεις «ανθρακικού νατρίου» (αποφάσεις της 29ης Ιουνίου 1995, T-30/91, Solvay κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1775, και T-36/91, ICI κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-1847), η Επιτροπή ισχυρίσθηκε ότι το συμπληρωματικό υπόμνημα απαντήσεως που κατέθεσε η ICI στις ως άνω υποθέσεις, μετά την έκδοση της αποφάσεως PVC του Πρωτοδικείου, δεν περιελάμβανε κανένα αποδεικτικό στοιχείο όσον αφορά την εκ μέρους της Επιτροπής παράβαση του κανονισμού διαδικασίας της και ότι η αίτηση διεξαγωγής αποδείξεων που υπέβαλε η ICI αποτελούσε νέο ισχυρισμό. Ωστόσο, το Πρωτοδικείο απηύθυνε ερωτήσεις στην Επιτροπή και την ICI όσον αφορά τις συνέπειες που θα έπρεπε να αντληθούν από την απόφαση PVC του Δικαστηρίου, ερωτώντας μάλιστα την Επιτροπή αν ήταν σε θέση να προσκομίσει αποσπάσματα των πρακτικών και το κυρωμένο κείμενο των αμφισβητούμενων αποφάσεων, ενόψει της σκέψεως 32 της αποφάσεως PVC του Δικαστηρίου. Κατόπιν άλλων διαδικαστικών εξελίξεων, η Επιτροπή δέχθηκε τελικά ότι τα προσκομισθέντα έγγραφα που εφέροντο ως κυρωμένα κυρώθηκαν μόνο μετά το αίτημα του Πρωτοδικείου περί προσκομίσεώς τους.

41 Κατά την DSM, στις λεγόμενες υποθέσεις πολυαιθυλενίου χαμηλής πυκνότητας (απόφαση της 6ης Απριλίου 1995, T-80/89, T-81/89, T-83/89, T-87/89, T-88/89, T-90/89, T-93/89, T-95/89, T-97/89, T-99/89, T-100/89, T-101/89, T-103/89, T-105/89, T-107/89 και T-112/89, BASF κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1995, σ. II-729), το Πρωτοδικείο υποχρέωσε επίσης την Επιτροπή να προσκομίσει γνήσιο αντίγραφο της βαλλόμενης αποφάσεως. Η Επιτροπή δέχθηκε ότι το σχετικό κείμενο δεν είχε κυρωθεί κατά τη διάρκεια της αφορώσας την έκδοση της ως άνω αποφάσεως

συνεδριάσεως του σώματος των επιτρόπων. Η DSM διατείνεται, επομένως, ότι η διαδικασία κυρώσεως των πράξεων της Επιτροπής πρέπει να κινήθηκε μετά τον Μάρτιο του 1992. Εξ αυτού συνάγει ότι και η απόφαση «πολυπροπυλένιο» πρέπει να πάσχει από το ίδιο ελάττωμα της ελλείψεως κυρώσεως.

42 Η DSM προσθέτει ότι το Πρωτοδικείο ακολούθησε συλλογιστική ανάλογη με εκείνη των υποθέσεων πολυπροπυλενίου στις αποφάσεις της 27ης Οκτωβρίου 1994, T-34/92, Fiatagri και New Holland Ford κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. II-905, σκέψεις 24 έως 27), και T-35/92, Deere κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. II-957, σκέψεις 28 έως 31), όταν απέρριψε τους ισχυρισμούς των προσφευγουσών με την αιτιολογία ότι αυτές δεν είχαν προσκομίσει την παραμικρή ένδειξη δυνάμενη να κλονίσει το τεκμήριο νομιμότητας που ίσχυε υπέρ της αποφάσεως κατά της οποίας έβαλλαν. Με την απόφαση του Πρωτοδικείου της 7ης Ιουλίου 1994, T-43/92, Dunlop Slazenger κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. II-441), η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας απορρίφθηκε με την αιτιολογία ότι η σχετική απόφαση είχε εκδοθεί και κοινοποιηθεί σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό της Επιτροπής. Το Πρωτοδικείο δεν απέρριψε, σε καμμία από τις υποθέσεις αυτές, την επιχειρηματολογία των προσφευγουσών σχετικά με το παράτυπο της εκδόσεως της προσβαλλόμενης πράξεως λόγω μη τηρήσεως των διαδικαστικών κανόνων.

43 Οι μόνες εξαιρέσεις περιλαμβάνονται στις διατάξεις BASF κατά Επιτροπής, προαναφερθείσα, και της 4ης Νοεμβρίου 1992, T-8/89 Rév., DSM κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-2399). Εν τούτοις, ακόμα και στις υποθέσεις αυτές, οι προσφεύγουσες δεν είχαν επικαλεσθεί την απόφαση PVC του Πρωτοδικείου ως νέο γεγονός, αλλά πραγματικά περιστατικά. Με την απόφαση της 15ης Δεκεμβρίου 1994, C-195/91 P, Bayer κατά Επιτροπής (Συλλογή 1994, σ. I-5619), το Δικαστήριο απέρριψε τον ισχυρισμό της εκ μέρους της Επιτροπής παραβάσεως του κανονισμού διαδικασίας της, διότι ο ισχυρισμός αυτός δεν είχε προβληθεί νομοτύπως ενώπιον του Πρωτοδικείου. Αντιθέτως, στη διαδικασία του πολυπροπυλενίου, ο ίδιος ισχυρισμός προβλήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου και απορρίφθηκε με την αιτιολογία ότι δεν υπήρχαν επαρκείς ενδείξεις.

44 Η DSM θεωρεί ότι η άμυνα της Επιτροπής στην παρούσα υπόθεση στηρίζεται σε διαδικαστικούς ισχυρισμούς χωρίς ουσιαστική σημασία, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η οποία αφορά στην ουσία το ζήτημα του βάρους αποδείξεως. Κατά την DSM, ο λόγος για τον οποίο η Επιτροπή

δεν προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία, στις υποθέσεις πολυπροπυλενίου, όσον αφορά το νομότυπο των διαδικασιών που ακολούθησε είναι ότι δεν είναι σε θέση να αποδείξει ότι τήρησε τον εσωτερικό κανονισμό της.

45 Η Επιτροπή εκθέτει κατ' αρχάς ότι ζήτημα ανυποστάτου της πράξεως δεν τίθεται πλέον μετά την απόφαση PVC του Δικαστηρίου, οπότε η κατ' αναίρεση δίκη πρέπει να περιορισθεί στο ζήτημα αν το Πρωτοδικείο όφειλε να ακυρώσει την απόφαση «πολυπροπυλένιο». Εξ αυτού προκύπτει επίσης ότι εναπόκειται στους διαδίκους να προσκομίζουν αποδεικτικά στοιχεία για τα προβαλλόμενα ελαττώματα, ότι τούτο πρέπει να γίνεται εγκαίρως, επομένως στο στάδιο του εισαγωγικού της δίκης εγγράφου, εκτός αν τα στοιχεία αυτά ανέκυψαν κατά τη διάρκεια της διαδικασίας.

46 Κατά την Επιτροπή, η ICI προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι δεν ακολούθησε κατά γράμμα την απόφαση PVC του Δικαστηρίου, ως εάν αυτή να ήταν γενικής εφαρμογής. Όμως, στις υποθέσεις PVC, σε αντίθεση με ό,τι συνέβη στις υποθέσεις πολυπροπυλενίου, ορισμένοι διάδικοι εξέθεσαν ήδη με το δικόγραφο της προσφυγής τις διάφορες αναντιστοιχίες μεταξύ των αρχικών και των μετέπειτα κειμένων των σχετικών πράξεων, που έγιναν αντιληπτές διαρκούσας της διαδικασίας. Το Πρωτοδικείο έχει ήδη επιβεβαιώσει μια τέτοια θεώρηση των πραγμάτων με τις προαναφερθείσες αποφάσεις Fiatagri και New Holland Ford κατά Επιτροπής και Deere κατά Επιτροπής.

47 Η Επιτροπή θεωρεί ότι, εν όψει της αποφάσεως PVC του Δικαστηρίου, δεν υφίσταται λόγος αναιρέσεως ούτε στην παρούσα υπόθεση. Στη διαδικασία που οδήγησε στην έκδοση της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η αναιρεσείουσα δεν πληρούσε καμμία από τις διαδικαστικές προϋποθέσεις που παρέθεσε το Πρωτοδικείο με την ως άνω απόφαση και τις οποίες επιβεβαίωσε το Δικαστήριο με την απόφαση PVC. Οι προβαλλόμενες αναντιστοιχίες υφίσταντο εξ ορισμού τον Απρίλιο του 1986, οπότε η αναιρεσείουσα έπρεπε να τις επικαλεσθεί εξ αρχής και όχι εκ των υστέρων. Αν και το άρθρο 62 του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου δεν το διευκρινίζει ρητά, η επανάληψη της προφορικής διαδικασίας, όπως και η αναθεώρηση μιας αποφάσεως, εξαρτάται από την ανακάλυψη νέων και αποφασιστικής σημασίας περιστατικών, ειδάλλως το άρθρο 48, παράγραφος 2, του ίδιου Κανονισμού Διαδικασίας στερείται κάθε πρακτικής αποτελεσματικότητας. Ασφαλώς, η αναιρεσείουσα διατείνεται ότι επικαλέστηκε όχι την απόφαση PVC του Πρωτοδικείου, αλλά τις δηλώσεις στις οποίες προέβη η Επιτροπή κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως ενώπιον του Πρωτοδικείου στην υπόθεση PVC, που ανατρέχουν άλλωστε στον Νοέμβριο του 1991. Εν τούτοις, το γεγονός ότι η αίτηση επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας υποβλήθηκε μόνον μετά την έκδοση της αποφάσεως PVC του Πρωτοδικείου αποδεικνύει ότι η αναιρεσείουσα επικαλείται στην πραγματικότητα την απόφαση αυτή ως νέο περιστατικό και ότι, έστω και αν θεωρηθεί ότι

βασίμως μπορούσε να επικαλεσθεί τις δηλώσεις του Νοεμβρίου και του Δεκεμβρίου 1991, η αίτηση επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας υποβλήθηκε εκπροθέσμως.

48 Στη συνέχεια, η Επιτροπή εκθέτει ότι το ζήτημα της υπάρξεως νέου περιστατικού εξετάστηκε ήδη με την προαναφερθείσα διάταξη DSM κατά Επιτροπής. Το Πρωτοδικείο δέχθηκε ορθώς με τη διάταξη αυτή, ειδικότερα, ότι οι προβαλλόμενες αναντιστοιχίες μεταξύ των κειμένων των σχετικών πράξεων υφίσταντο ήδη το 1986 και μπορούσαν να γίνουν αντιληπτές από τότε. Επί πλέον, η απόφαση PVC του Πρωτοδικείου δεν μπορεί να αποτελεί νέο περιστατικό, δεδομένου ότι μια δικαστική απόφαση δεν αποτελεί περιστατικό, αλλά εφαρμογή του δικαίου σε πραγματικά περιστατικά τα οποία γνωρίζουν ήδη τόσο ο δικαστής όσο και οι διάδικοι. Βάσει της ίδιας συλλογιστικής μπορεί να απορριφθεί η άποψη ότι το Πρωτοδικείο όφειλε να επαναλάβει τη διαδικασία.

49 Καθόσον η ICI προσάπτει στο Πρωτοδικείο ότι εσφαλμένα δέχθηκε ότι δεν αποδείχθηκε η προβαλλόμενη διαδικαστική πλημμέλεια, η αίτηση αναιρέσεως είναι εν μέρει απαράδεκτη. Η ICI αναγνωρίζει ρητά ότι ουδέποτε προσκόμισε αποδείξεις για τις τροποποιήσεις που φέρονται ότι επήλθαν στην απόφαση «πολυπροπυλένιο» μετά την έκδοσή της. Εν όψει αυτής της ομολογίας, δεν χωρεί, κατά την Επιτροπή, επίκριση της σκέψεως 401 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ούτε περιέχει η αίτηση αναιρέσεως κανένα νομικό στοιχείο σχετικώς.

50 Η αίτηση αναιρέσεως είναι αστήρικτη, καθ' όσον επικρίνει το Πρωτοδικείο όσον αφορά την απόδειξη ελαττωμάτων περί τη διαδικασία εκδόσεως της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο». Ο ισχυρισμός ότι το Πρωτοδικείο όφειλε να εξετάσει μήπως η εν λόγω απόφαση έπασχε τέτοια ελαττώματα παραγνωρίζει το τεκμήριο νομιμότητας των κοινοτικών πράξεων, το οποίο επιβεβαίωσε με την απόφαση PVC το Δικαστήριο, και την αναγκαία του συνέπεια, ότι δηλαδή, μόνον όταν η αναιρεσείουσα προσκομίζει στοιχεία γεννώντα σοβαρές αμφιβολίες περί του νομοτύπου της διαδικασίας, μπορεί το Δικαστήριο να εξετάσει τους σχετικούς ισχυρισμούς και τις προβαλλόμενες προς στήριξή τους αποδείξεις.

51 Έστω και αν η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση δεν μνημονεύει ρητά το άρθρο 48, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, στηρίζεται εν μέρει στο γεγονός ότι η αίτηση επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας και διεξαγωγής

αποδείξεων είχε διατυπωθεί εκπροθέσμως χωρίς ισχυρό λόγο. Συγκεκριμένα, αν η εκπρόθεσμη προσκόμιση αποδείξεων χωρίς ειδική δικαιολογία απαγορεύεται, είναι κατά μείζονα λόγον ανεπίτρεπτο ένας διάδικος να ζητεί εκπροθέσμως από το Πρωτοδικείο να διατάξει τη διεξαγωγή αποδείξεων τις οποίες δεν είναι σε θέση να προσκομίσει. Τέλος, δεν μπορεί να προσαφθεί στο Πρωτοδικείο ότι απαίτησε υπερβολικά υψηλό επίπεδο αποδείξεων, άπαξ παρόμοια απαίτηση ικανοποιήθηκε όντως στις υποθέσεις PVC.

52 Όσον αφορά τα επιχειρήματα της DSM, η Επιτροπή εκθέτει ότι περιέχουν ανεπανόρθωτο σφάλμα, καθόσον η εταιρία αυτή δεν λαμβάνει υπόψη τις διαφορές μεταξύ των υποθέσεων PVC και της παρούσας υποθέσεως, και στηρίζονται σε εσφαλμένη κατανόηση της αποφάσεως PVC του Δικαστηρίου.

53 Εξ άλλου, η Επιτροπή εμμένει στον ισχυρισμό της ότι, στις υποθέσεις ανθρακικού νατρίου, οι προσφεύγουσες δεν είχαν προσκομίσει επαρκείς ενδείξεις προς δικαιολόγηση της υποβολής αιτήματος επιδείξεως εγγράφων από το Πρωτοδικείο στην Επιτροπή. Εν πάση περιπτώσει, τόσο στις ως άνω υποθέσεις όσο και στις υποθέσεις πολυαιθυλενίου χαμηλής πυκνότητας, τις οποίες επίσης επικαλείται η DSM, το Πρωτοδικείο αποφάνθηκε εν όψει των ιδιαιτέρων περιστάσεων της υποθέσεως της οποίας είχε επιληφθεί. Στη διαδικασία του πολυπροπυλενίου, οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν να επικαλεσθούν ήδη από το 1986 υποτιθέμενες ατέλειες της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο», πράγμα το οποίο όμως ουδείς έπραξε.

54 Εφόσον το Πρωτοδικείο, με τις προαναφερθείσες αποφάσεις Fiatagri και New Holland Ford κατά Επιτροπής και Deere κατά Επιτροπής, απέρριψε τους εμπροθέσμως προβληθέντες ισχυρισμούς των προσφευγουσών με την αιτιολογία ότι δεν συνοδεύονταν από αποδείξεις, κατά μείζονα λόγο η ίδια λύση επιβάλλεται και στην παρούσα υπόθεση, στην οποία οι ισχυρισμοί σχετικά με τις τυπικές πλημμέλειες της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο» προβλήθηκαν εκπροθέσμως και χωρίς αποδεικτικά στοιχεία.

55 Οι προβαλλόμενοι από την ICI λόγοι αναιρέσεως πρέπει να συνεξετασθούν. Πράγματι, η προβαλλόμενη από την ICI παράβαση του κοινοτικού δικαίου αφορά

τις εκ μέρους του Πρωτοδικείου παραβάσεις των ισχυόντων κανόνων λόγω της αρνήσεώς του να επαναλάβει τη διαδικασία και να διατάξει αποδείξεις, οπότε συγχέεται με τον λόγο περί διαδικαστικών πλημμελειών.

56 Συνεπώς, πρέπει να εξετασθεί αν το Πρωτοδικείο, αρνούμενο να επαναλάβει την προφορική διαδικασία και να διατάξει αποδείξεις, διέπραξε διαδικαστικές πλημμέλειες.

57 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι, δυνάμει των άρθρων 168 Α της Συνθήκης ΕΚ (νυν άρθρου 225 ΕΚ) και 51, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού ΕΚ του Δικαστηρίου, η αίτηση αναιρέσεως μπορεί να στηρίζεται μόνο σε λόγους σχετικούς με την παράβαση νομικών κανόνων, ενώ αποκλείεται οποιαδήποτε εκτίμηση πραγματικών περιστατικών. Η εκ μέρους του Πρωτοδικείου εκτίμηση των αποδεικτικών στοιχείων που προσκομίζονται ενώπιόν του δεν αποτελεί νομικό ζήτημα υποκείμενο, ως τέτοιο, στον έλεγχο του Δικαστηρίου, με την επιφύλαξη της περιπτώσεως αλλοιώσεως των στοιχείων αυτών (βλ., μεταξύ άλλων, την απόφαση της 2ας Μαρτίου 1994, C-53/92 P, Hilti κατά Επιτροπής, Συλλογή 1994, σ. I-667, σκέψεις 10 και 42).

58 Εξ αυτών προκύπτει ότι οι αιτιάσεις της αναιρεσείουσας δεν μπορούν να εξετασθούν κατ' αναίρεση, καθόσον αφορούν την εκ μέρους του Πρωτοδικείου εκτίμηση των στοιχείων που του υποβλήθηκαν στο πλαίσιο της αιτήσεως επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας.

59 Αντιθέτως, εναπόκειται στο Δικαστήριο να εξακριβώσει αν το Πρωτοδικείο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο αρνούμενο να επαναλάβει την προφορική διαδικασία και να διατάξει αποδείξεις κατόπιν της αιτήσεως της αναιρεσείουσας.

60 Ως προς το αίτημα να διαταχθούν αποδείξεις, από τη νομολογία του Δικαστηρίου (βλ., ιδίως, τις αποφάσεις της 16ης Ιουνίου 1971, 77/70, Prelle κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1969-1971, σ. 873, σκέψη 7, και της 15ης Δεκεμβρίου 1995, C-415/93, Bosman, Συλλογή 1995, σ. I-4921, σκέψη 53) προκύπτει ότι ένα τέτοιο αίτημα, όταν

προβάλλεται μετά το πέρας της προφορικής διαδικασίας, μπορεί να γίνει δεκτό μόνον εφόσον αφορά πραγματικά περιστατικά που θα μπορούσαν να ασκήσουν κρίσιμη επιρροή στην επίλυση της διαφοράς και εφόσον ο ενδιαφερόμενος δεν μπόρεσε να το προβάλει πριν από το πέρας της προφορικής διαδικασίας.

61 Η ίδια λύση επιβάλλεται όσον αφορά το αίτημα της επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας. Ασφαλώς, το Πρωτοδικείο διαθέτει στον τομέα αυτό διακριτική ευχέρεια, δυνάμει του άρθρου 62 του Κανονισμού Διαδικασίας του. Ωστόσο, το Πρωτοδικείο δεν υποχρεούται να δέχεται ένα τέτοιο αίτημα παρά μόνον αν ο ενδιαφερόμενος στηρίζεται σε πραγματικά περιστατικά δυνάμενα να έχουν αποφασιστική σημασία για τη λύση της διαφοράς και εφόσον αυτός δεν μπόρεσε να τα επικαλεσθεί πριν από το πέρας της προφορικής διαδικασίας.

62 Εν προκειμένω, το αίτημα επαναλήψεως της προφορικής διαδικασίας και της διατάξεως αποδείξεων που υποβλήθηκε ενώπιον του Πρωτοδικείου βασιζόταν στις αποφάσεις PVC του Πρωτοδικείου, καθώς και σε δηλώσεις εκπροσώπων της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της επ' ακροατηρίου συζητήσεως στις υποθέσεις PVC ή στο πλαίσιο συνεντεύξεως Τύπου που πραγματοποιήθηκε μετά την έκδοση της εν λόγω αποφάσεως.

63 Συναφώς, επιβάλλεται η διαπίστωση, αφενός, ότι ενδείξεις γενικού χαρακτήρα που αφορούν μια υποτιθέμενη πρακτική της Επιτροπής και απορρέουν από δικαστική απόφαση εκδοθείσα σε άλλες υποθέσεις ή από δηλώσεις γενόμενες επ' ευκαιρία άλλων δικών δεν μπορούν να θεωρηθούν, αυτές καθαυτές, ως αποφασιστικής σημασίας για την επίλυση διαφοράς της οποίας είχε επιληφθεί το Πρωτοδικείο.

64 Αφετέρου, πρέπει να σημειωθεί ότι η αναιρεσείουσα ήταν σε θέση να παράσχει στο Πρωτοδικείο, ήδη με το δικόγραφο της προσφυγής της, τουλάχιστον ορισμένα στοιχεία πιστοποιούντα τη χρησιμότητα των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας ή των αποδείξεων για τις ανάγκες της δίκης, προς απόδειξη του ότι η απόφαση «πολυπροπυλένιο» τροποποιήθηκε μετά την έκδοσή της από την ολομέλεια της Επιτροπής, όπως έπραξαν ορισμένες από τις αναιρεσείουσες στις υποθέσεις PVC

(βλ. συναφώς την απόφαση της 17ης Δεκεμβρίου 1998, C-185/95 P, Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-8417, σκέψεις 93 και 94).

65 Αντιθέτως προς ό,τι ισχυρίζεται η ICI αντλώντας επιχείρημα από την προαναφερθείσα διάταξη BASF κατά Επιτροπής, η καθυστέρηση υποβολής των πραγματικών στοιχείων που θα μπορούσαν να ωθήσουν το Πρωτοδικείο να διατάξει αποδείξεις συνιστούσε πρόσθετο λόγο απορρίψεως του αιτήματός της και δεν αντικρούει την επιχειρηματολογία την οποία ανέπτυξε με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση το Πρωτοδικείο.

66 Ας προστεθεί ότι το Πρωτοδικείο δεν ήταν υποχρεωμένο να διατάξει την επανάληψη της προφορικής διαδικασίας λόγω προβαλλόμενης υποχρεώσεως να εξετάσει αυτεπαγγέλτως τους λόγους που στηρίζονταν σε παρατυπίες της διαδικασίας εκδόσεως της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο». Πράγματι, μια τέτοια υποχρέωση αυτεπάγγελτης εξετάσεως λόγων δημοσίας τάξεως μπορεί να υφίσταται ενδεχομένως μόνο σε συνάρτηση με στοιχεία που περιλαμβάνονται στη δικογραφία.

67 Το συμπέρασμα είναι, επομένως, ότι το Πρωτοδικείο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο αρνούμενο να επαναλάβει την προφορική διαδικασία και να διατάξει αποδείξεις.

68 Εν όψει της επιχειρηματολογίας την οποία ανέπτυξε η ICI ως προς τις πλημμέλειες που έπληττταν την απόφαση «πολυπροπυλένιο» και της απόψεως της DSM ότι αυτές επέσυραν το νομικώς ανυπόστατον της εν λόγω αποφάσεως, πρέπει ακόμη να εξετασθεί αν το Πρωτοδικείο παρέβη το κοινοτικό δίκαιο ερμηνεύοντας τις προϋποθέσεις που πρέπει να πληρούνται για να μπορεί να θεωρείται μια πράξη ανυπόστατη.

69 Συναφώς, από τις σκέψεις ιδίως 48 έως 50 της αποφάσεως PVC του Δικαστηρίου προκύπτει ότι υφίσταται, κατ' αρχήν, υπέρ των πράξεων των κοινοτικών οργάνων

τεκμήριο νομιμότητας, οπότε οι πράξεις αυτές παράγουν έννομα αποτελέσματα έστω και αν πάσχουν πλημμέλειες, εφόσον δεν έχουν ακυρωθεί ή ανακληθεί.

70 Πάντως, κατ' εξαίρεση από την αρχή αυτή, οι πράξεις οι οποίες πάσχουν ελάττωμα του οποίου η σοβαρότητα είναι τόσο πρόδηλη, ώστε να μη μπορεί να γίνεται ανεκτή από την κοινοτική έννομη τάξη, πρέπει να θεωρούνται ότι δεν παρήγαγαν κανένα έννομο αποτέλεσμα, ούτε καν προσωρινό, δηλαδή να θεωρούνται νομικώς ανύπαρκτες. Η εξαίρεση αυτή αποβλέπει στη διατήρηση της ισορροπίας μεταξύ των δύο θεμελιωδών, αλλά ενίοτε ανταγωνιστικών μεταξύ τους, επιταγών, τις οποίες πρέπει να τηρεί μια έννομη τάξη, δηλαδή της σταθερότητας των εννόμων σχέσεων και του σεβασμού της νομιμότητας.

71 Η σοβαρότητα των συνεπειών που συνδέονται με την αναγνώριση του ανυποστάτου μιας πράξεως των θεσμικών οργάνων της Κοινότητας επιτάσσει, για λόγους ασφάλειας δικαίου, να επιφυλάσσεται η αναγνώριση αυτή σε εντελώς ακραίες περιπτώσεις.

72 Όμως, όπως και στην περίπτωση των υποθέσεων PVC, θεωρούμενες μεμονωμένα ή στο σύνολό τους, οι προβαλλόμενες από την ICI πλημμέλειες, που αφορούν τη διαδικασία εκδόσεως της αποφάσεως «πολυπροπυλένιο», δεν είναι τόσο προδήλως σοβαρές ώστε η εν λόγω απόφαση να πρέπει να θεωρηθεί νομικώς ανύπαρκτη.

73 Επομένως, όσον αφορά τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες μια πράξη μπορεί να καταστεί ανυπόστατη, το Πρωτοδικείο δεν παρέβη το κοινοτικό δίκαιο.

74 Από τα προεκτεθέντα προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.

Επί των δικαστικών εξόδων

75 Σύμφωνα με το άρθρο 69, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, που εφαρμόζεται στη διαδικασία αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 118, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπήρξε σχετικό αίτημα. Επειδή η ICI ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα. Η DSM φέρει τα δικά της έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (έκτο τμήμα)

αποφασίζει:

1) **Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.**

2) **Καταδικάζει την** Imperial Chemical Industries plc **στα δικαστικά έξοδα.**

3) **Η DSM NV φέρει τα δικά της έξοδα.**

Kapteyn Hirsch Mancini

Murray Ragnemalm

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 8 Ιουλίου 1999.

Ο Γραμματέας

R. Grass

Ο Πρόεδρος του έκτου τμήματος

P. J. G. Kapteyn